

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe

vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K. za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 32 K, na $\frac{1}{2}$ strani 16 K, na $\frac{1}{4}$ strani 10 K in na $\frac{1}{8}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 1. V Ljubljani, 15. januarja 1901. Leto XVIII.

Obseg: Opomin podružnicam in družbenim udom. — Vozne škropilnice za sadno drevje. — Ali kaže na Dolenjskem snovati kletarske zadruge, da se povzdigne vinska trgovina. — »Umno kletarstvo«, nova knjžica za slovenske vinčake. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske raznoterosti. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržnecene. — Inserati.

Opomin podružnicam in družbenim udom.

Podružnice, ki še niso pobrale, oziroma oddale letnine, naj to nemudoma store.

Vsakega uda prosimo, naj pridobi **novih udov.**

Za družbeno **sadno drevje** se je zglasiti do 15. februarja.

Vsled letošnjega vremena je še čas travnike gnojiti s **Tomasovo žlindro** in s **kaljevo soljo**, kateri gnojili ima družba vedno v zalogi.

Kdor hoče, da živina pozimi dobro uspeva, ji mora poleg pri nas običajne krme pokladati tudi močna krmila, kakor so v prvi vrsti **oljne tropine**, katere ima družba vedno v zalogi.

Kmetovalci, premislite že sedaj, katera semena bode potrebovali spomladi, da jih pravočasno naročite. Družba bo imela v zalogi **rusko laneno seme**, **deteljno seme**, **semenski oves**, in **semenski krompir**.

Neposredna naročila udov na razne potrebščine odda družba v tistih krajih, kjer imajo podružnice zaloge, v izvršitev podružnicam.

Osnujte v vsaki večji občini ali pokrajini svojo podružnico!

Vozne škropilnice za sadno drevje.

Naše sadno drevje boleha za mnogimi glivičnimi boleznimi, proti katerim rabimo razna sredstva, s katerimi

drevje škropimo. V prvi vrsti je omenjati raztopino bakrene galice, ki more mnogo škodljivih gliv zatreti. So pa tudi mrčesi, katere moremo s škropljenjem zatirati, na pr. listne uši, krvave uši itd. Škropljenje sadnega drevja z navadnimi škropilnicami, kakor se rabijo po vinogradih, pa ni lahka reč in je vrhu tega zelo zamudno, zlasti tam, kjer so sadovnjaki obširni, drevje pa visoko ter razrastlo. Iz tega vzroka so sestavili večje, vozne škropilnice, s katerimi se hitreje dela in je mogoče tudi veliko drevje dobro in hitro poškropiti. Tako škropilnico je sestavila tudi tvrdka Ig. Heller na Dunaji (II/2 Praterstrasse, 49.), katero popišemo v nastopnih vrstah. Popis razjasnjujejo pridejane podobe.

Vsi deli te škropilnice so medeni (mesingasti), brez usnatih zaklopnic in zamaškov. Zaklopnice so namreč tudi medene in lahko pristopne. Peroti zaklopnic leže na natančno obrezanih ležiščih ter tesno zapirajo. Močno izdelan meden pah se dobro prilaga v tlačno cev (škornjico). Ves stroj se da s pomočjo spon in vijakov pritrditi ali na konec ali pa na stran soda.

Škropilnica sega le malo čez sod, da se ne more zadevati ob drevesne veje, ki dol vise. Tekočina se meša z mešalno pripravo, ki je v zvezi z dvigalnim drogom. Dvigalni drog je premakljivo narejen, tako da se premika gor in dol, in se z njim lahko doseže večja ali manjša tlačilna sila. Pri naročitvah je natančno povedati, ali se bo stroj rabil na stoječem ali na ležečem sodu. V prvem slučaju tvrdka pridane natančno izdelan popirnat vzorec, po katerem je izrezati dno soda, da se stroj lahko vdene ali zopet vun vzame. Stroj za ležeč sod je izdelan nekoliko krajši. Dobe se škropilnice z eno ali z dvema kavčukovima cevema; če ima 2 cevi, lahko škropita dva delavca hkrati.

Podoba 1. kaže škropilnico, vdejavno v stoječ sod, podoba 2. pa v ležeč sod. Podobi 3. in 4. pa kažeta škropilnici pri delu. Taka škropilnica stane pri gori imenovani trdkki brez soda in voza 130 K, ako naj ima dve škropilni cevi, pa 140 K.

Ali kaže na Dolenjskem snovati kletarske zadrage, da se povzdigne vinska trgovina.

(Govoril g. B. Skalicky pri občnem zboru kmetijske podružnice novomeške.)

Ko je trtna uš na Dolenjskem večino vinogradov napadla in uničila, je poskočila cena dolenjskemu vinu (ktero je vsled svojega lahkega in kislatega značaja ne samo na Dolenjskem, ampak tudi po drugih nevinorodnih krajih kranjske dežele zelo priljubljeno), ker se je komaj toliko vina pridelalo, kolikor ga je bilo treba za domačo rabo.

Sedaj pa, ko se novi vinogradi zopet pridno zasajajo, se je nadejati, da bode na Dolenjskem kmalu toliko vina, da bode naš vinogradnik zopet navezan na odjemalce iz oddaljenih krajev, na pr. iz Ljubljane, iz Gorenjske, Notranjske, Koroške i. t. d.

Dobro in pristno dolenjsko vino je v teh krajih, zlasti pa v Ljubljani, prav težko dobiti. V Ljubljani in drugod se večkrat pije vse za pristno dolenjsko vino, kar ima umazano rdečo barvo in je kislo.

Kako se iz isterskega vina ali iz slovečega tirolskega petijota v mnogih gostilnah ponareja dolenjski „cviček“, o tem rajši molčim.

Kar se tiče isterskih vin in posebno tirolskega petijota, je pred vsem imeniten kočevski okraj. Kaj se tam čestokrat za vino pije, je neverjetno.

Da taka pijača kvari dobro ime dolenjskega vina, ki se da v mnogih krajih primerjati s priljubljenim nizavstrijskim hribovskim vinom, je očitno, in je dolžnost dolenjskih vinogradnikov samih in sploh vseh drugih poklicanih mož, da to preprečijo.

Poleg tega, da se dolenjsko vino na ta način spravlja ob dobro ime, je navesti še to, da so mnogi

gostilničarji prisiljeni točiti istersko vino ali pa manj zanesljivi, celo sladki tirolski petijot. S tem se občinstvo sčasoma tako privadi na okus teh vin, da mu ne bode več dosti ležeče na našem prijetno kislitem in lahkem vinu.

Sveta dolžnost je torej skrbeti za to in delati na to, da naše dobro dolenjsko vino ostane pri odjemalcih tako priljubljeno kakor je bilo dosedaj.

Kako naj pa na to delujemo? V prvi vrsti je treba izboljšati naše trgovinske razmere. Kdor sedanjih ne pozna, še ne ve, kako težko je dobro in pristno dolenjsko vino kupiti. Dosedaj je bila navada, da so

gostilničarji iz daljnih krajev sami hodili na Dolenjsko in so bili prisiljeni romati od zidanice do zidanice, vino pokušati in po majhnih množinah skupovati. To ni le drago, ampak je tudi težavno in sitno delo. Mi moramo z naprej vinskim kupcem bolj iti na roke in jim nakup dobrega in pristnega dolenjskega vina tako olajšati, kakor to delajo po drugih vinskih deželah.

Poleg tega moram pa poudarjati, da je v korist našega vinstva, ako se vino izlahka prodaja, kajti naše zidanice niso za to, da bi se vino v njih dolgo časa hranilo, ker so pozimi premrzle, poleti pa pregorke.

Vse te razmere bi se najlaže izboljšale, ako bi se ustanovile kletarske ali vinarske zadrage. Pred vsem bi bilo treba ustanoviti tako zadrugo v Novem Mestu, v središču Dolenjske, kjer imamo ne le napredne vinogradnike, torej pridelovalce, ampak tudi strokovnjake na razpolago in kjer so tudi prometne zveze najbolj ugodne.

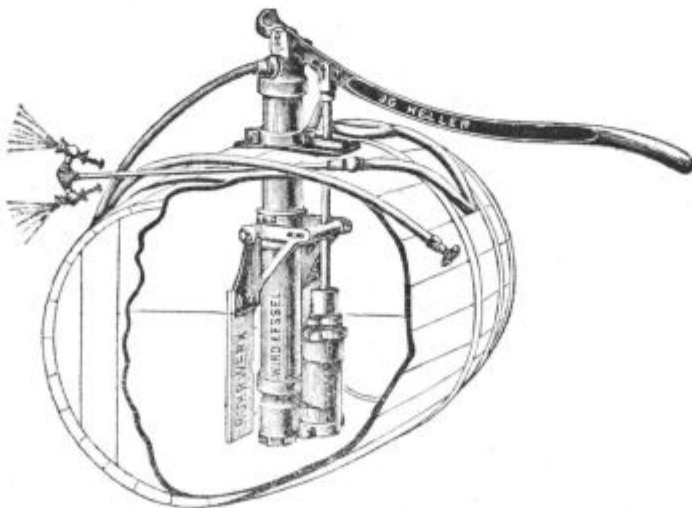
Take kletarske zadrage, kakeršnih imajo posebno veliko v Nemčiji, obstoje v tem, da se združijo vinogradniki in da skupaj prodajajo svoja vina, da ga pa, če treba, tudi od drugih kupujejo, da ga dobé zadostno množino skupaj.

Taka zadruga bi pri nas poslovala na tale način.

Vsak zadržnik bi moral najprej po velikosti svojega vinograda prispeti s kakim določenim denarnim zneskom ali s takoimenovanim opravičnim deležem. Poleg tega bi se izposlovala državna in deželna podpora, oziroma tudi brezobrestno posojilo.

Podoba 1.

Podoba 2.

S tako pridobljeno glavnico bi se dobila vinska klet, nakupila bi se potrebna posoda in kletarsko orodje in od zadružnikov bi se kupovalo vino ali pa grozdje.

Na Nemškem oddajajo zadružniki večidel že grozdje, kar je zaradi tega dobro, ker si zadružniki na ta način prihranijo po eni strani vso skrb za napravo vina, za potrebno posodo in orodje, po drugi strani pa zadruga dobiva grozdje, iz katerega lahko napravi več vredno vino, ker skrbi za pravilno kipeenje, čisto posodo itd.

Vino je tudi veliko boljše, če kipi v veliki posodi in če se grozdje enakih vrst ali enake kakovosti skupaj meša.

Razen tega je pa sploh za trgovino, osobito za gostilničarje veliko bolje, če dobivajo vina ene kakovosti, ker zahtevajo to njih odjemalci, oziroma gostje.

Zaradi tega se v vseh drugih deželah, osobito na Francoskem, meša že grozdje ali pa mlado vino takih vrst skupaj, ktere svoje lastnosti medsebojno dopolnjujejo.

Tako mešanje raznih vrst vina (nemško Verschnitt, francosko coupage, beri: kupaž) se pri nas, žal,

Da se pri občinstvu obdrži okus za pristno dolenjsko kapljico, bi bilo treba v Ljubljani ustanoviti ali pridobiti kako gostilno, kjer bi se točilo pristno dolenjsko vino razne kakovosti.

Potem bi ne bilo mogoče, da bi se to, kar se danes v mnogih gostilnah v Ljubljani za pristno dolenjsko vino prodaja, še naprej prodajalo, kajti vsak gost, in naj bi bil še tako slab paznavalec, bi imel priliko primerjati pristno dolenjsko kapljico s ponarejenim dolenjcem.

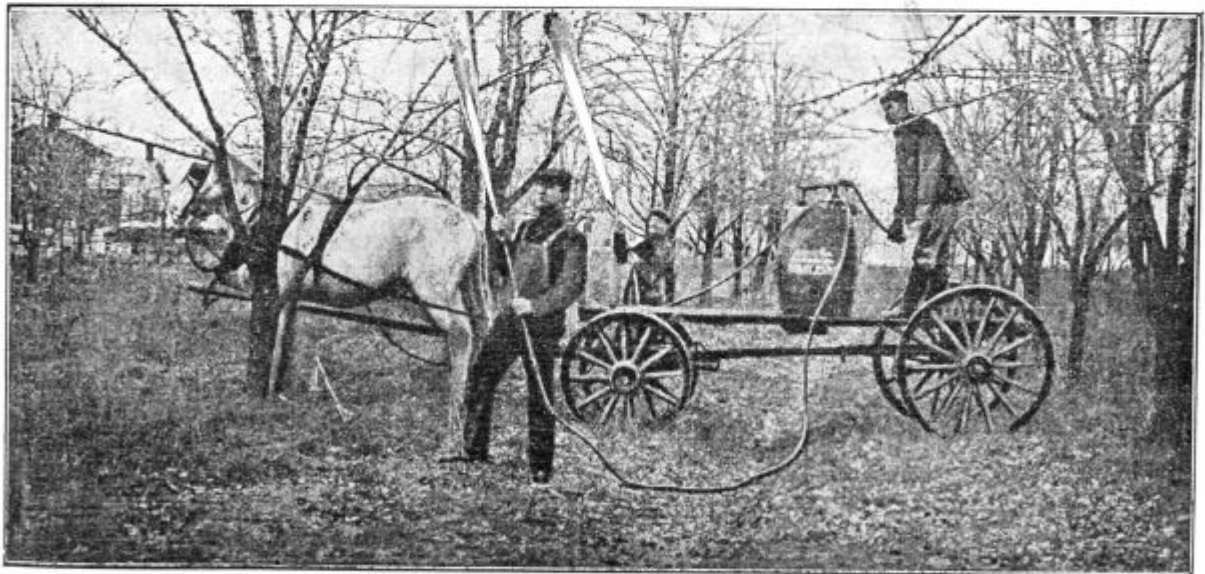
Iz vsega tega je razvidno, kako velikega pomena bi bile kletarske zadruge za Dolenjsko.

Zadruga bi se pač morala, vsaj za prvi čas, našim razmeram primerno prikrojiti; to, kar sem danes razložil, so le nasveti, le načrt, kako take zadruge v obče poslujejo.

Pri nas, kjer se v zadnjem času ustanavlja mnogo potrebnih in nepotrebnih zadrug, se ne sme pozabiti na zadruge, ki naj bi na Dolenjskem povzdigovale vinsko kupčijo in s tem vred tudi naše vinstvo.

Podoba 3.

Podoba 4.

smatra še za „pančarijo“, dasi je v umnem kletarstvu ne le neobhodno potrebno, ampak tudi zelo koristno.

In tako mešanje je le v veliki kleti mogoče, ako imamo veliko vina razne kakovosti in veliko posodo na razpolaganje, kakor bi to bilo mogoče tudi v zadružni kleti. Ako bi zadruga potem ponudila 100 in več hektolitrov vina ene kakovosti, bi dobila ne samo hitreje odjemalca, ampak bi vino tudi veliko bolje prodala, kakor je je mogoče posameznim.

„Umno kletarstvo“,

nova knjižica za slovenske vinščake.

Kletarstvo je pri nas razmeroma še na jako nizki stopnji, in sedaj, ko se obnavljanje vinogradov skoraj bliža koncu, morajo vsi krogi, ki imajo nalogo pečati se s pospeševanjem kmetijskega napredka, delati za povzdigo kletarstva. Naš deželni zbor, ki za kmetijstvo v resnici veliko stori, je sklenil izdati za pričetek

kratek, poljuden spis o umnem kletarstvu, katerega je naročil spisati deželnemu potovalnemu učitelju za vinstvo gospodu Gombaču. Gosp. Gombač je svojo nalogo že zvršil, in knjižica je prišla ravno na svetlo pod imenom „Umno kletarstvo“. Taka knjižica je bila tem bolj potrebna, ker sedaj Slovenci enakega spisa nismo imeli, kajti dr. Vošnjakova poučna knjiga o kletarstvu, katero je izdala družba sv. Mohorja l. 1873., je že zdavnaj pošla in je iz strokovnega stališča tudi že zastarela.

Ker je bil za to knjižico odmerjen določen obseg, so v nji opisane le najvažnejše kletarske reči, katere mora vsak skrben vinogradnik poznati, ter se je opustilo nepotrebno opisovanje in pojasnjevanje osobito kletarskih tajnostij ali sleparij, katerih se nevedno ljudstvo tem bolj vneto poslužuje, čim bolj so prepovedane in čim strožje kazni jim prete. Tako na pr. delajo petijot, oslajujejo vino, delajo polvino (galizovano vino) itd. in vse to prodajajo pod imenom „naravno vino“. Ni čuda, če se kupec ogiblje takih vinščakov! — Dalje dodajajo vinu zdravju škodljive snovi, na pr. salicilno kislino, saharin, glicerin, razna barvila itd. Vsega tega ni treba onemu, ki pomnožuje dobre vrste trt in ki pravilno kletari.

Pač pa se v knjižici prav pogostoma rabijo besede „snaga“, „čistost“ in „red“ v kleti, kajti to je v istini prvi pogoj in glavna podlaga umnega kletarstva.

Pri kletarstvu je odstraniti še mnogo hib, in zato si je treba prizadevati, da se odstranijo sedaj vsaj najpoglavnejše ter se tako vinski kapljici, pridelani po naših lepih vinskih goricah, pribori dobro ime. Kaj čudno je, da se ljudstvo tako nezaupno poprijema ravno umnega kletarstva, ki je jako važen del vinstva, ter se rajši drži starih napačnih načel. To pa ni samo med nami Slovenci, marveč najdemo to nezaupnost do umnega kletarstva tudi v drugih deželah in državah. Naše stremljenje je in bodi to, da med ljudstvom odstranjujemo stare, sedanjim razmeram in zahtevam neprimerne navade.

Če bo vsakdo z grozdem in vinom tako ravnal, kakor je opisano v tej knjižici, sme biti prepričan, da njegova vina zaslove in da bo vsak kupec najrajši k njemu hodil ter bode najrajši od njega kupoval, čeprav bode moral dražje plačevati, kajti s takim vinom ne bode imel nikakih sitnostij več, nasprotno, vino se bode boljšalo od leta do leta.

Ta knjižica je sicer v prvi vrsti spisana za priprostega vinogradnika, vendar utegne biti tuintam tudi drugim, zasebnikom in gostilničarjem, koristen svetovalec.

Iskreno torej želimo, naj bi tudi ta knjižica mnogo pripomogla k zbolšanju našega kletarstva, kakor je „Novo vinogradništvo“ pripomoglo k zbolšanju vinogradništva.

Deželni odbor je izročil razpečavanje Gombačeve knjižice „Umno kletarstvo“ c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani, pri kateri se dobivajo posamezni izvodi po 30 h, po pošti pa po 38 h. Denar je poslati naprej. Kdor naroči 40 izvodov skupaj, dobi jih za 8 K, oziroma po pošti za 8 K 50 h.

Vprašanja in odgovori.

(Dobro vemo, da je ta predel v našem listu najbolj priljubljen, zato ga bomo tudi v novem letu skrbno gojili. Vse družabnike ter tudi naročnike »Kmetovalca« pa prosimo, naj nam prav pridno stavijo vprašanja gospodarske vsebine; pristavljamo

pa, da bomo odgovarjali le na tista, katera dojdejo s podpisom. V listu seveda ne bomo prijavljali imen)

Vprašanje 1. Kupil sem bukov gozdi, ki je zelo redko zarasten, ter bi ga rad spomladi s smrekami zasadil. Ali gre to? (M. D. v Š.)

Odgovor: To prav lahko storite, ker smreka v prvih letih ljubi varstvo po večjih drevesih. Očistite gozd še to zimo vsega gozdnega plevela (grmovja itd.), slabega pohabljenega drevja, na mestih pa, koder je bukovina pregosta, jo razredčite. Spomladi zasedite prostor z mladimi smrekami. Če se čez 4 do 5 let bukke preveč razrastejo, jih morate polagoma zopet razredčiti, in ko smreke postanejo 3 do 6 metrov visoke, bukke sploh vse odstranite.

Vprašanje 2. Imam sod jabolčnika, ki je imel duh po posodi, katerega sem pa odpravil s finim namiznim oljem. Sedaj je pa mošt bolj moten in temnejše barve kakor je bil po kipenju. Kaj naj storim z moštom, da se mi ne pokvari in se zopet učisti? (J. K. T. v Š.)

Odgovor: Ko ste moštu odpravljali duh po posodi, je prišel močno v dotiko z zrakom, zato je popolnoma naravno, da se je skalil. Če ima mošt dovolj čreslovine v sebi, se samodsebe očisti, vendar Vam pa priporočamo čistiti ga z žolico, in sicer potem, ko ste mu dodali tanina (čreslovine), ter ga pretočite v nekoliko zažveplan sod. Kako je ta dela izvršiti najdete popisano v ravno kar izišli knjigi deželnega potovalnega učitelja za vinstvo Fr. Gombača „Umno kletarstvo“, katero dobite pri družbi va 38 h s poštnino vred.

Vprašanje 3. Moja goved večkrat boleha na zajedanju med parklji. Med parklji prične gniti in se včasih gnoj zajé do podplatov. Žival prične šepati in stresati z nogo; sicer je in pije kakor po navadi, a je klaverna. Gnoj, ki se izteka, je smrdljiv. Kaka bolezen je to in kako jo je zdraviti? (J. Š. v H.)

Odgovor: To bolezen imenujemo ugnido na parkljih, ki nastane vsled nesnage ali ranjenja. Nad parkljema, v sredi med njima blizu svitka nastane najprej vroča, trda in zelo boleča oteklina, ki včasih parklja kar narazen tišči. Čez 8—10 dni se naredi majhna ugnida, iz katere izteče nekoliko zelo smrdéče gnojnice in razpadle tkanine. Če se ta ugnida ne ozdravi, potem se širi in globoko zajeda. Te bolezi nikakor ni prezirati kot malenkostno. Zdravljenje naj ima torej nalogo, da oteklino hitro naredi godno ter potem iz nastale ugnide hitro odpravi gnoj. V to svrhu se rabijo topli obkladki iz lanene moke, kuhanega krompirja itd., ali pa se noga koplje v gorki vodi. Na vsak način je nogo varovati mraza, ali jo obkladati z ilovico; istotako je ne smemo polivati z mrzlo vodo ali mazati s svinčeno vodo, ker vse to bolečine množi in ovira gojenje otekline. Kadar je oteklina godna, jo moremo predreti. To je najbolje prepustiti kakemu veščaku. Mnogokrat se pa oteklina sama odpre. Ugnido je potem izprazniti in razkužiti. V to svrhu se vzame voda, kateri se je dodalo na vsak liter 10 gr lizola. Na to se noga zavije v predivo in se obveže s kako cunjjo. Ugnida na parkljih se ozdravi v 14—20 dneh, včasih pa je bolj trdovratna, zato priporočamo poklicati ob pravem času živinozdravnika.

Vprašanje 4. Imam leto starega junca, kateremu se je naredila na desni spodnji čeljusti za jajce debela bula. Bula je prav pri kosti in koža nad njo se da premikati. Bulo sem mazal s toplim oljem in mislim, da se je nekoliko zmanjšala. Kaka bolezen je to in kako jo je zdraviti? (J. M. v D.)

Odgovor: Ona bula je morska kost ali pa mramor na spodnji čeljustni kosti. Vzrok obema boleznima je eden in isti, t. j. vnetje kostne kože ali kosti same, vsled česar se naredi bula. Vnetje nastane navadno vsled kekega trajnega pritiska, na pr. če mora žival jesti iz previsokih jasel in se drgne s čeljustno kostjo itd. Če vnetje samoodsebe ponaha, potem

ostane bula, katero imenujemo morsko kost. Morska kost ne dela nikakih bolečin in je brezpomembna, kvečjemu kazi vnanost. Ako se pa vnetje nadaljuje, da se kost naprej napenja, potem pritisne gnojenje, ki kost razjeda. Za morsko kost se nam ni brigati; odpraviti se da pač z operacijo, ne pa s kako mažo. Važno je pa, da se precej odpravi vzrok vnetju, t. j. tisto, kar je morsko kost povzročilo, na pr. previsoke jasli itd., drugače nastane čeljustni mramor, ki je zelo težko ozdravljiv, in sicer le z operacijo po kakšnem večjem živinozdravniku.

Vprašanje 5. Kaj je vzrok, da je povsodi tod, koder sem lansko leto gnojil s Tomasovo žlindro, vse prerasteno s predenico? (J. Š. v Z.)

Odgovor: Koder ste gnojili s Tomasovo žlindro, je vzrastlo veliko detelje, in ker je bila detelja na tem travniku že po predenici okužena, se je sedaj razširila čez ves travnik. Pred gnojitvijo le niste opazili predenice, ker je bilo detelje malo in še ta je bila slaba; vsled tega je bila tudi predenica majhna in je niste opazili.

Vprašanje 6. Kupil sem kravo, ki se ne pusti molzti. Ali ta napaka razdere kupčijo, in če jo razdere, v koliko dneh? (S. S. v B.)

Odgovor: To je napaka, a nikaka blezen. Pri govedih razdere kupčijo samo pojatnica ali jetika, in sicer v 30 dneh.

Vprašanje 7. Pri davkarji v Komnu tirjajo po 60 h za vsako posestno polo, ktera se rabi kot priloga k prošnji za brezobrestno posojilo v svrhu obnovljenja vinogradov. Ali je to opravičeno? (F. Z. v S.)

Odgovor: Tirjana vsota za spis posestne pole je davkarji predpisana, zato jo mora zahtevati. Vse vloge v tej zadevi so sicer proste koleka, a oprostitev drugih pristojbin ni nikjer izrečena.

Vprašanje 8. Na sicer kamenitem vrtu imam več jablan, ki razen dveh vse rode. Ti dve pa oveteta vsako leto, ne rodita pa nikdar. Kaj je temu vzrok in kako odpomoči? (F. K. v G.)

Odgovor: Da drevo ki redno cvete, vendar ne rodi, more biti več vzrokov. Večkrat je vzrok vrsta; so namreč vrste, ki cveto, a malo ali nič ne rode. Take vrste je najbolje precepiti. Drugi vzrok more biti slaba in nerodovitna zemlja, ki drevesu ne more dati tistih redilnih snovij, s katerimi drevo dobi moč, da iz cvetja naredi plod. V tem slučaju se odpomore z gnojitvijo, in je skušati tudi z umetnimi gnojili, kajti prav mogoče je, da zemlji manjka kake rudninske redilne snovi, na pr. kalija, fosforove kisline, apna itd. Tretji vzrok pa more biti lastnost drevesa, da preveč raste v les; tako drevo navadno ne rodi. Če drevo preveč raste v les, ga ne smemo obrezovati, ker potem še bolj poganja, temveč moramo preveliko rast zatreti, in sicer tem potom, da odstranimo del korenin.

Vprašanje 9. Ali je res ajdova slama škodljiva stelja prasičem, češ da jih po njih prično noge boleti? (G. L. v B.)

Odgovor: Ajdova slama ni škodljiva stelja. Če prasiče bole noge, je vzrok prehlajenje, vsled kterega so dobili protin v noge. Pač pa ajdova slama ni gorko ležišče, ker je trda in se ne potlači izlepa, zato pa v svinjaku s preprihoma ajdova stelja prepušča preprih skozi sebe, in zato ni koristna. Če je pa svinjak dober, potem ajdova stelja prav nič ne škoduje. Ajdova slama more biti kot stelja tudi takrat škodljiva, če ni dovolj suha, kar pa velja o vsaki stelji. Na mokri stelji ležča žival izpariva vlago, na koži se nabira gorka vlaga, in ko žival v mrzlem svinjaku vstane, ali pride na preprih, se pa prehladi in dobi protin.

Vprašanje 10. Pozimi imam v hlevu veliko neprimliko, da okna zamrzujejo in se le s silo dajo odpreti, vsled česar

se kvarijo. Ali je kak pripomoček zamrzovanje oken preprečiti? (A. F. v L.)

Odgovor: Da okno ne zamrzne in ne nastanejo take neprimlike, potresite okenski oboj tam, kjer se dotika okvirja, s soljo. Sol se raztopi v vodi, in ta raztopina zamrzne šele pri 17 stopnjah mraza, kakeršnega pa po naših krajih ni nikdar po hlevskih oknih.

Vprašanje 11. Ali je dobro vinske sode barvati z oljno barvo, da se laže snažni obdrže in da so ličnejši? (J. P. v K.)

Odgovor: Barvanje vinskih sodov je zelo napačno, ker se s tem luknjice soda zapro in zato vino v takih sodih slabo in počasi zori. Vrhu tega se pa les zaduši in tak sod izgubi trpežnost. Vinska posoda se najbolje hrani, če se vsak teden ali vsaj vsakih 14 dni dobro zbrise in slednjič obdrigne s cunjjo, ki je nekoliko mastna od dobrega, nesmrdljivega olja. Tako oskrbovana posoda je vodno lična, temne barve, je trpežna in lesne luknjice ostanejo odprte.

Vprašanje 12. S kakšnim umetnim gnojem je treba gnojiti lanu? (M. F. v L.)

Odgovor: Lan zahteva plevela prosto njivo s staro gnojno močjo, a ob setvi se mu prav izdatno pomaga s superfosfatom in s kajnitom. Zlasti kajnit je izborna gnojila za lan, in prav tople Vam priporočamo poskusiti ga. Kajnit naredi dolgo, močno in lepo vlakno, k čemur pomaga ne le kalij v kajnitu, ampak tudi njegove druge sestavine, kakor na pr. kuhinjska sol.

Vprašanje 13. Imam telico, ki ima po gornjem životu polno ogrcev. Kako se odpravijo ogrci, in ali je res, da so ogrci dobro znamenje, češ da je taka goved zelo molzna in se rada pita? (J. B. v D.)

Odgovor: Ogrci so bule, ktere so naredile ličinke govejega zolja, ki so se zarile pod kožo. Te ličinke se morajo iz kože iztisniti, ako je pa luknjica premajhna, naj se nekoliko razširi s kakim nožičkom. Ker zolj najlaže zalaga jajca v tanko in nežno kožo, ki je obrastena z bolj redko in fino dlako, zato so živali s tako kožo največkrat in najbolj napadene, in ker je taka koža obenem resničen znak dobre molznosti in dobrega pitanja, zato je nekaj resnice na tem, da so živali z ogrci dobre.

Vprašanje 14. Kako naj zdravim jablano, ki ima na deblu raka? Jablana je stara kakih 10 let (A. L. v Z.)

Odgovor: Rak je jako težko ozdravna drevesna bolezen. Gaucher, jako sloveči sadjar, priporoča takole postopati: Rana se skrbno očisti, in sicer se izrežejo vsi bolni deli. Podolgem čez rano se naredi z ostrim nožem zareze, ki spodaj in zgoraj segajo kakih 20 cm čez rano. Teh zareze se naredi 2-5, kar zavisi od širnosti rane. Zareze naj bodo enako oddaljene druga od druge. Izrezane rane mladega drevja je treba zamazati z zmesjo iz ilovice, kravjeka in presejanega lesnega pepela, rane na starem drevju pa z vročim katranom.

Vprašanje 15. Ali sme lovski čuvaj vstreliti psa, ki teka po polju, na katerem je zajel lov? (G. H. v T.)

Odgovor: Lovski patent z dne 28. februarja l. 1786., ki je še vedno veljaven, določa v § 17. naslednje: V ta namen smejo lovskega lastnika lovci streljati pse, loveče v gozdu ali na polju. Izvzeti so pa psi, ktere smejo imeti varuhi, da odganjajo divjad.

Gospodarske raznoterosti.

— Državni melioracijski zaklad, iz kterega se dovoljujejo prispevki za vodovode, za uravnavo vod i. t. d., je določen za l. 1901. na 2,500.000 K, in je za 500.000 K, višji kakor lansko leto.

— **Zastran črne rje na trtah** je bilo pretekli mesec odposlanstvo nižavstvijskih vinčakov pri kmetijskem ministertvu. Minister je obljubil vse storiti, da se prepreči razširjanje te nevarne bolezni. Minister je zlasti obljubil, da prepove vsak uvoz ogerskih trt v Avstrijo, ker nam od tam preti največja nevarnost.

— **Avstrijsko državno vrtnarsko in sadjarsko razstavo** hoče jeseni tega leta prirediti društvo vrtnarjev v Hietzingu na Dunaju, in sicer ob priliki petindvajsetletnice tega društva.

— **Poraba kalija** v umetnih gnojilih je znašala l 1899. na Nemškem 1,076.880 q, v Avstriji pa 22 561 q. Na Nemškem je prišlo na 1 štirjaški kilometer obdelanega sveta v na-vedenem letu 306 kg kalija, v Avstriji pa 5½ kg. Kje smo še v Avstriji, celo pa pri nas na Kranjskem.

— **Nadzorniki za sadjarstvo** mislijo nastaviti na Češkem in na Moravskem, ki bi imeli enako nalogo pri sadjarstvu, kakor jo imajo nadzorniki za vinstvo pri nas. Tudi pri nas bi bil nadzornik za sadjarstvo jako potreben, kajti sadjarstvo je v naši deželi silno važna pomaga, za katero se mora v bodočnosti vsekakor več zgoditi kakor se je doslej.

Gospodarske novice.

* **Z današnjo prvo številko** smo pričeli XVIII. letnik. To številko dobe iz upravnih razlogov vsi dosedanji udje in naročniki. Prosimo, naj nam je nihče ne vrne, čeprav ne ostane v l. 1901. družabnik, oziroma listov naročnik. Prav nujno prosimo, naj vsak, kdor lista sploh ali redno ne prejema, to takoj reklamuje pri družbi, oziroma pri upravnistvu, ne pa pozneje, kakor se dosedaj pogostoma dogaja, da nam konci leta ob pobiranju udnine udje tožijo, da vse leto niso prejeli lista. Kaka pomota se pri družbi, kateri se je delo ogromno pomnožilo, prav lahko pripeti.

* **Živinsko sol** priskrbuje družba svojim udom iz c. kr. zaloge na državnem kolodvoru v Ljubljani po izvirni ceni, t. j. po 10 K 46 h za 100 kg. Kdor hoče, da mu družba priskrbi te soli, naj pošlje denar naprej in vrhu tega 10 h za vozni list. Sol se mora namreč v skladišču pravej plačati, pošiljanje po povzetju pa sol neprimerno podraži. Živinsko sol družba priskrbuje le udom, ki ne morejo sami v Ljubljano. Ona je nima v svojem skladišču; zato naj tisti udje, ki hodijo v Ljubljano sami po blago, živinsko sol kupujejo naravnost v skladišču na državnem kolodvoru v Ljubljani (v Šiški).

* **Način plačevanja gospodarskih potrebščin**, ktere družba oddaja svojim udom, je družba prisiljena to leto preustrojiti. Družba bo odslej dajala vse gospodarske potrebščine le proti takojšnjemu plačilu. Kdor bo pa hotel imeti kaj na upanje, bo moral pa privoliti, da njegov dolg prevzame kaka posojilnica. O vsem tem bomo še podrobno poročali, kadar glavni odbor vse potrebno ukrene.

* **Glede oddaje sadnega drevja v l. 1901.** opozarjamo na razglas med uradnimi vestmi v tej številki.

* **Oddaja gospodarskih potrebščin.** Družba ima v zalogi in oddaja svojim udom:

Umetna gnojila: Tomasovo žlindro 100 kg po	7 K	— h.
kalijevo sol	12	60 "
kajnit	5	— "
Močna krmila: Lanene tropine	17	80 "
sezameve	16	40 "
kokosove	16	— "

Vse cene veljajo za blago v družbenem skladišču ali

postavljeno na ljubljanski kolodvor. Vreče so zastoj. Močna krmila in kalijevo sol je dobiti v vrečah po 50 kg, vse druge reči pa v vrečah po 100 kg. Oddajajo se le cele vreče.

* **Prispevki za cesarja Franca Jožefa I. zaklad za stare, zveste kmetijske posle:** Lavrenčič Ivan, dekan v Šmartnu, 1 K; Zore Ignacij, posestnik v Črnem Potoku, 1 K; Jeretin Martin, tajnik pri c. kr. okraj. glavarstvu v Gradcu pri Litiji, 1 K; Slane Franišek, posestnik v Litiji, 1 K; Oblak Jurij, dež. okrož. zdravnik v Litiji, 1 K; Beneš Josip, lekarničar v Litiji, 1 K; Lebingger & Bergmann, trgovec v Litiji, 1 K; Svetec Luka, c. kr. notar v Litiji, 2 K; Jenko Ivan, načelnik želez. postaje v Litiji, 1 K; Lapajne Štefan, c. kr. okr. viš. komisar v Litiji, 1 K; Arko Vencel, trgovec v Šmartnu, 40 h; Wakonigg Ivan, trgovec v Šmartnu, 1 K; baronica Apfaltrern Silvina, grajščakinja v Grmačah, 2 K; Jelčnik Anton, knjigovodja v Litiji, 1 K; Strzelba Josip, grajščak na Gerbinu, 1 K; Robavs Ivan, posestnik in mesar v Šmartnu, 50 h; Polan Vencel, nadgozdar na Vogenšperku, 1 K; Knaflič Franišek, usnar v Šmartnu, 1 K; Rozina Ignacij, posestnik v Leskovcu, 1 K; Matos Anton, posestnik v Kotu, 40 h; Hostnik Anton, posestnik v Rojah, 40 h; Barle Josip, posestnik v Cerkljah, 1 K; Kern Matej, trgovec v Cerkljah, 1 K; Kmet Andrej, nadučitelj v Cerkljah, 1 K; Šipec Mihael, posestnik v Češnjevku, 1 K; Gašperlin Lovro, posestnik v Pš. Polci, 1 K; J. R. Hočevar, lekar., posest. i. t. d. na Zg. Brniku, 1 K; Gašperlin Jurij, posestnik v Šmartnu, 40 h; Petkovšek Josip, učitelj v Velesovem, 20 h; Pavlič Ivan, posestnik na Sp. Brniku, 20 h; Jenko Josip, posestnik na Zg. Brniku, 40 h; Sajevec Ivan ml., posestnik v Velesovem, 50 h; Krč Štefan, posestnik v Gradu, 20 h.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 7. janvarija 1901.

Seji je predsedoval družbeni podpredsednik gosp. ravnatelj Povše, navzoči so pa bili odborniki gg.: grof Barbo, Goll, Lenarčič, Pavlin, Rohrman, Witschl, dr. pl. Wurzbach in tajnik Pirc.

Podpredsednik je naznanil, da je ob novem letu voščil obo-lemu družbenemu predsedniku gosp. ces. svetniku I. Murniku v imenu glavnega odbora. Glavni odbor je to vzel z odobravanjem na znanje.

Glavni odbor je v deželni železniški svet za bodočo triletno upravno dobo izvolil odbornika g. J. Lenarčiča.

Z ozirom na poziv, naj se glavni odbor izreče o ukrepu gozdarskega kongresa za l. 1900., s katerim naj se uvede poseben gasilni red pri gozdnih požarih, je glavni odbor ukrenil poprej, predno se izreče za tak red, ki bi utegnil občinam in poedincem nalagati nova bremena, poizvedovati, če na Kranjskem niso glede gozdnih požarov zadostovale naredbe gozdnega zakona.

Glavni odbor je ukrenil vse potrebno glede nakupa Tomasove žlindre za l. 1901.

Neke ponudbe rckopisa o mesogledstvu glavni odbor ni sprejel, ker je pričakovati novih naredeb o mesogledstvu.

Dosle prošnje podružnic za prispevke k nakupu skupnih strojev je odbor rešil v okviru sredstev, ki so mu na razpolaganje.

C. kr. kmetijskemu ministertvu predloženo prošnjo za podporo okrajni drevesnici v Črnomlju je glavni odbor sklenil priporočiti.

Pri c. kr. kmetijskem ministertvu, oziroma deželnem odboru vložene prošnje mlekarskih zadrug v Radečah, v Boh. Bistrici in v Stari Fužini je glavni odbor sklenil toplo priporočene vrniti s prošnjo, naj se jim nakloni izdatna podpora.

Prošnje za sejme v Vidmu glavni odbor sedaj ne priporoča, ker so se glede prostora zedinile prizadete občine Videm, Kampilje in Podgora.

Za nove ude so se zglasili in bili sprejeti:

Ogorelec Vinko ml., posestnikov sin in c. kr. poštni upravitelj na Škofelji; Sitar Erancišek, posestnik v Stožicah; Zavašnik Ivan, posestnik na Viču; Munih Josip, trgovec in posestnik pri Sv. Luciji ob Soči; Pezdir Frančišek, posestnikov sin v Vnanjih Goricah; Ahlin Josip, posestnik na Ježici; Snoj Frančišek, posestnik v Spodnjih Gameljnih; Škrjanec Anton, posestnik v Jaršah; Bregar Ignacij, posestnik na Muljavi; Bregar Ivan, posestnik in trgovec na Krki; Bordon Josip, posestnik v Padpeči in dacar v Dekanih; Simonič Ivan, posestnik v Ručetni Vasi; Kočevar Ivan, posestnik v Rožancu; Merkelj Simon, posestnik v Podkužah; Košir Ivan, posestnik v Kranjski Gori; Pečar Ivan, posestnik v Kranjski Gori; Sodja Anton, posestnik v Jereki; Štravs Andrej, posestnik v Jesenici; Štavadhar Peter, posestnik in trgovec v Predgradu; Gasperlin Frančišek, posest. v Zg. Šiški; Arko Frančišek, posest. v Bukovici; Arko Alojzij, posest. v Brežak; Pahulja Frančišek, posest. v Bukovici; Kljun Andrej, posestnik v Bukovici; Kljun Frančišek, posestnik v Ribnici; Tršan Alojzij, posestnik v Tacnju; Markovšek Edvard, učitelj v Ljubnem; Bohinjec Ivan, posestnik v Ljubnem; Kokalj Ignacij, posestnik v Ljubnem; Zupančič Josip, posestnik in župan v Dolškem; Kolar Ivan, posestnik v Planini; Tegalj Ivan, posestnik v Planini; Skvarča Frančišek, posestnik v Grčaravcu; Vordren Vičjem, gozdar v Kočevju; Logar Martin, posestnik v Stari Fužini; Cerkl Marija, posestnica v Borovnici; Dekleva Leopold, posestnik v Vremškem Britofu; Narobe Ivan, posestnik v Zgornjih Pirničah; Juvančič Alojzij, gostilničar pri Zidanem Mostu; Krajšek Pankracij, gostilničar pri Zidanem Mostu; Kamenšek Terezija, posestnica v Štrekljencu; Šopšič Ljudevit, posestnik v Metliki; Jerina Ivan, posestnik v Metliki; Golob Frančišek, posestnik v Metliki; Zalokar Marija, posestnica v Metliki; Dr. Dereani Emanuel, zdravnik v Metliki; Jaklič Ivan, posestnik v Metliki; Malešič Ivan, gostilničar v Metliki; Franc Alojzij, gostilničar in mesar v Metliki; Stare Mihael, posestnik v Koprivniku; Zupanec Frančišek, posestnik v Koprivniku; Majhenc Frančišek, posestnik na Vrhovem; Majhenc Ivan, posestnik na Vrhovem; Benedek Anton, posestnik in uradnik v Vel. Laščah; Jelenec Matija, posestnik in mlinar v Vel. Laščah; Rotar Ivan, posestnik v Dvorski Vasi; Hočevar Frančišek, posestnik v Vel. Laščah; Virant Josip, posestnik v Vel. Laščah; Zakrajšek Ivan, posestnik v Perharjevem; Juvane Josip, posestnik v Dvorski Vasi; Hočevar Josip, posestnik v Mali Slivici; Zabukovec Ivan, posestnik v Mali Slivici; Špehar Peter, posestnik v Daljnih Njivah; Šolska knjižnica v Vrh pri Vinici; Plos Jakob, posestnik v Viševku; Žnidaršič Ivan, posestnik v Viševku; Zabukovec Josip, posestnik in gostilničar v Ložu; Južna Frančišek, posestnik v Ložu; König Ivan, posestnik v Mlaki; Grilec Anton, posestnik v Hrašah; Verhunc Josip, posestnik v Hrašah; Vovk Frančišek, posestnik v Hrašah; Pernuš Josip, posestnik v Lescah; Wucherer Ivana, posestnica v Lescah; Kunčič Frančišek, posestnik v Lescah; Legat Frančišek, posestnik v Lescah; Anžič Mihael, posestnik v Dobrunjah; Kovačič Jernej, poslovođa v popirnici v Goričanah in posestnik v Rakovniku; Jeljar Anton, posestnik v Stari Fužini; Markeš Ivan, posestnik v Stari Fužini; Vurh Anton, posestnik v Stari Fužini; Mencinger Ivan, posestnik v Stari Fužini; Oven Frančišek, posestnik v Ljubljani; Arko Anton, hoteljer v Ribnici; Mavrin Ivan, posestnik in gostilničar v Zagodacu; Pešelj Peter, posestnik in trgovec v Zagodacu; Kuntarič Ivan, posestnik na Pristavi; Reven Urban, posestnik na Vrhniku; pl. Pregl Adela, posestnica v Rihenberku na Goriškem; Grmek Alfonz, posestnikov sin v Avberu; Kozlevčar Anton, načelnik železnične postaje; Zalar Josip, črevljarski mojster in posestnik v Borovnici; Kranjc Josip, posestnik v Grahovem; Dolenc Vekoslav, posestnik na Proseku; vitez Nabergoj Ivan, posestnik na Proseku; Meglič Frančišek, posestnik v Mekinah; Meglič Vinko, posestnik v Okiču; Hribar Alojzij, posestnik v Okiču; Premelj Josip,

posestnik v Župelevcih; Božeglav Frančišek, posestnik v Lokvi pri Divači; Tome Josip, posestnik na Planini; Springer Emil, posestnik v Petrovi Vasi; Bradeško Anton, posestnik v Hlevnem Vrh; Žnidaršič Anton, posestnik in gostilničar v Starem Trgu; Dular Matija, posestnik v Podborštu; Cizej Anton, posestnik v Prekopi; Košmelj Anton, posestnik v Malem Logu; Anzeljc Ivan, posestnik v Malem Logu; Piščanec Anton, posestnik v Cvetrožu; Krejačič Jurij, posestnik v Vel. Cirkniku; Filip Pogačnik, posestnik in trgovec na Dobravi; Anton Debelak, posestnik na Zg. Dobravi; Matevž Fajfar, posestnik na Dobravi; Ivan Gradišar, posestnik in tesar v Zalošah; Jakob Kocijančič, posestnik na Otočah; Ivan Avg. Pogačnik, mizar v Zalošah; Andrej Šoberl, posestnik na Zg. Dobravi; Josip Šoberl, posestnik na Zg. Dobravi; Ivan Zupan, posestnik in mizar v Zalošah; Frančišek Pogačnik, kolarski mojster na Dobravi; Avg. Peznič, posestnik v Otočah; Avsenik Ivan, posestnik na Zgor. Dobravi; Pretnar Ivan, posestnik na Zgor. Dobravi; Miklavčič Ivan, posestnik in mlinar v Podnartu; Kogovšek Jakob, posestnik v Smrečju; Sečnik Pavel, posestnik in mlinar v Butanjevi; Vovk Jakob, posestnik na Jesenicah; Potočnik Anton, posestnik v Koroški Beli; Smolej Frančišek, posestnik v Koroški Beli; Erbežnik Jernej, posestnik v Koroški Beli; Noč Martin, posestnik v Koroški Beli; Malej Frančišek, posestnik v Koroški Beli; Smolej Andrej, posestnik v Koroški Beli; Mulej Josip, posestnik v Potoku; Krevlič Josip, posestnik v Potoku; Soklič Jurij, posestnik v Potoku; Kraupp Moric, posestnik v Javorniku; Smolej Jakob, posestnik v Koroški Beli; Baraga Ivan, učitelj v Koroški Beli; Bajželj Ivan, posestnik na Jesenicah; Šifer Katarina, posestnica v Žabnici; Berčič Andrej, posestnik v Žabnici; Dolinar Ivan, posestnik v Žabnici; Šifer Martin, posestnik v Žabnici; Šifer Ivan, posestnik v Žabnici; Potočnik Alojzij, učitelj v Žabnici; Oblak Josip, obrtnik v Žabnici; Benedik Ivan, posestnik v Čepuljah; Zgaga Anton, posestnik v Podgreznu pri Zalem Logu; Zgaga Ivan, posestnik v Davči pri Zalem Logu; Anton baron Codelli pl. Tahnenfeld v Kodoljevem gradu pri Ljubljani; Prelogar Martin, posestnik v Črnem Potoku; Müller Janko, posestnik in gostilničar v Črnomlju; Šterk Josip, posestnik v Kočevju; Munda Janko, c. kr. okr. živinozdravnik v Brežicah; Balon Miha, posestnik v Brežicah; Kene Frančišek, posestnik v Piršenbergu; Hotko Mihael, posestnik v Jeroslavcu; Šisković Karol, posestnik v Črnem Kalu; Šegula Ivan, posestnik v Hlaponih; Pogačar Ivan, posestnik v Radomljah; Cerar Martin, posestnik v Radomljah; Nastran Ivan, posestnik v Radomljah; Škrjanec Frančišek, posestnik v Radomljah; Engelmann Viktor, trgovec na Grospljem; Grebenec Ivan, posestnik v Levstikih; Kunšek Anton, posestnik v Mangi; Gračnar Frančišek, posestnik v Dolu; Hodaik Mihael, posestnik v Stari Fužini; Vabič Andrej, posestnik na Vrhniku; Gantar Ivan, gostilničar v Zavracu; Bogataj Urban, posestnik v Potoku.

Naredbe glede oddaje družbenega sadnega drevja spomladi l. 1901.

Glavni odbor je meseca novembra preteklega leta podružnicam razposlal naročilne pole za sadno drevje. Gg. ude prosimo, naj svoje naročitve priglase pri svojih podružnicah, oni pa, ki niso uvrščeni v podružnice, v družbeni pisarni v Ljubljani ustno ali pismeno.

Oddajalo se bo visoko in prtično drevje. Ker zologa posameznih skupin in različnih vrst ni velika, si družba pridržuje pravico, da preobilne naročitve skrči in namestu naročenih vrst, ki so že pošle ali jih sploh nima, dá drevesa drugih primernih vrst, ako jih bo še imela.

Naročitev na veliko število dreves družba ne bo zvrševala, ker je njena naloga pospeševanje sadjarstva po deželi sploh, in zato skrbi, da se dobre vrste kolikor mogoče razširijo med kmet-skimi posestniki.

Pri naročanju veljajo tele določbe:

1.) Podružnica sklone, ali vzame za svoje ude brezplačna drevesca ali ne. Ako jih vzame, potem mora poslati vso udnino glavnemu odboru v Ljubljano, ako pa jih ne vzame, ji ostane polovica udnine za podružnične namene; le udnino gg. učiteljev mora vso poslati glavnemu odboru.

2.) Ako podružnica obdrži polovico udnine, morejo njeni udje dobiti po 4 drevesa za znižano ceno 2 kron.

3.) Cena za vse drugo drevje je 70 vinarjev za drevesce.

4.) Navedene cene veljajo na mestu drevesnice, oziroma na mestu kolodvora, in sicer z zavojem vred.

5.) Vsa naročila je treba vsaj

do 15. februarija l. 1901.

sporočiti družbi Kdor do tega časa ne naroči brezplačnega drevja, potem ne bo imel več pravice do njega.

6.) Ako bi utegnili kaj drevja ostajati čez naročitve družbenih udov, je morejo dobiti neudje po kroni 20 vinarjev drevesce.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Oddaja cepljenih trt.

Kmetijska podružnica v Novem Mestu odda iz subvencionirane trtnice na pomlad

15.000 cepljenih trt

naslednjih vrst:

1.) Za bela vina: kraljevina, laški rizling, beli burgundec, hrustljati španjol, zeleni silvanec, rdeči vrh, zeleni in rdeči vetlinec;

2.) za črna vina: portugalka in modra frankinja.

Trte so cepljene večidel na riparijo portalis, le deloma na rupestris montikola.

Cena tem cepljenkam je določena na 10 h za 1 komad.

Prošnje za cepljene trte se sprejemajo pri podružnici le od vinogradnikov, ki imajo svoje vinograde v okrajnem glavarstvu novomeškem, in sicer zadnji čas do 1. februarija 1901. Na pozneje desle prošnje se ne bo oziralo

Kmetijska podružnica v Novem Mestu,

dne 26. decembra 1900.

V. Rohrman, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Sv. Križu pri Litiji, ki bode v nedeljo, 20. januarja 1901 popoldne po krščanskem nauku v šoli v Sv. Križu.

SPORED:

1.) Poročilo načelnikovo.

2.) Plačevanje udnine za leto 1901.

3.) Vpisovanje novih udov.

4.) Naročanje drevesec.

5.) Volitev novega načelnika.

6.) Razni nasveti.

Kmetijska podružnica v Sv. Križu pri Litiji,

dne 6. decembra 1901.

Josip Pavli, načelnik.

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice na Bledu, ki bode dne 27. januarja ob pol štirih popoldne v dvorani „Blejskega doma“.

SPORED:

1.) Poročilo o podružničnem delovanju.

2.) Račun za leto 1900.

3.) Volitev odbora.

4.) Predavanje gosp. ravnatelja Gustava Pirca.

5.) Razni nasveti.

6.) Plačevanje zaostale udnine in sprejemanje novih udov.

A. Wester s. r., t. č. načelnik.

Št. 19362.

R a z g l a s.

Kraljeva deželna vlada v Zagrebu je z razglasom z dne 22. decembra t. l., št. 87.526 preklcala prepoved uvažanja prasičev iz občine Podboršt v okraju Litija.

To se tem potom razglašja z ozirom na tuuradni razglas z dne 11. decembra t. l., št. 14.406.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani dne 29. decembra 1900.

Št. 398.

R a z g l a s.

Na podstavi ces. ukaza z dne 15. septembra 1900, drž. zak. št. 154., s katerim so bila premenjena nektera določila ces. ukaza z dne 2. maja 1899, drž. zak. št. 81., o odvracanju in zatiranju svinjske kuge, in v zmislu ukaza ministerstev za notranje stvari, za pravosodje, za trgovino, za železnice in za poljedelstvo z dne 18. septembra 1900, drž. zak. št. 155., se v sporazumljenju s c. kr. kmetijsko družbo za Kranjsko razglašja za l. četrtrletje 1901 nastopna

vrednostna tarifa

za vsak kilogram žive teže pri zdravih prasičih za rejo, da se določi odškodnina po določenih člena l. § 3. b, ces. ukaza z dne 15. septembra 1900.

A. Prasiči za rejo

deželnega plemena:

1.) Prasički do 3 mesecev	K 1.—
2.) Prasiči do 1 leta	» —85
3.) Prasiči nad 1 leto	» —80

B. Prasiči za rejo

iz križanja z angleško pasmo:

1.) Prasički do 3 mesecev	K 1:10
2.) Prasiči do 1 leta	» —95
3.) Prasiči nad 1 leto	» —90

C. Prasiči za rejo

čistega plemena (angleški) importirani in doma zrejeni:

1.) Prasički do 3 mesecev	K 1:80
2.) Prasiči do 1 leta	» 1:30
3.) Prasiči nad 1 leto	» 1:10

Za one prasiče, ki so bili uradoma zaklani in se je pri njih našlo, da so bili okuženi, se s pridržkom določi §§ 5. in 6. ces. ukaza z dne 15. septembra 1900, toda brez drobu v popolnoma iztrebljenem stanju, daje povračilo iz državnega zaklada samo v znesku 80 odstotkov zgoraj navedene vrednostne tarife. Pri plemenskih prasičih pa pristojajo k po gori navedenih vrednostnih postavk dognanim odškodninam še 25 % dodatek (§ 3 c ces. naredbe z dne 15. septembra 1909).

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 8. januarja 1901.

Listnisoa uredništva.

J. U. na P. Kako je postopati, da se razdele skupna zemljišča, je popisano v zadnjih številkah lanskega »Kmetovalca«.

J. O. v L. Odgovor na Vaše vprašanje zaradi sušenja mesa v dimu bi bil predolg, če bi ga objavili med vprašanji, zato hčemo v kratkem prineesti poseben opis o tem predmetu.

J. Z. v K. Zakon je sicer na Vaši strani, dosegli pa ne bode nič, ker bo prav gotovo 99 vaščanov od 100 proti Vam.